Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 29 października 2026 r.
znak sprawy: BM.wds.073.24.2026

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma z 28 września 2026 r. znak KRIR/JP/1047/26.

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na ww. pismo, przy którym przekazano Uchwałę Nr 6/2026 Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 22 września 2026 r. w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego aktualnej sytuacji w rolnictwie, poniżej przedstawiam informacje będące w zakresie kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Ad 1. Rozszerzenie i uproszczenie pomocy dla rolników w związku ze wzrostem cen nawozów i paliwa.

W kwestii „objęcia pomocą zakupów dokonanych w okresie od 1 września 2025 r. do 31 sierpnia 2026 r., (...)", informuję, że wsparcie nawozowe zostało przygotowane w oparciu o rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2026/1894 z dnia 27 lipca 2026 r. w sprawie udzielenia nadzwyczajnego wsparcia finansowego rolnikom dotkniętym szczególnymi problemami mającymi wpływ na ich rentowność, wynikającymi z kryzysu na Bliskim Wschodzie (1). Rozporządzenie to określa, że „środki, o których mowa w ust. 2, wprowadza się na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają rzeczywiste straty gospodarcze poniesione przez rolników na skutek kryzysu na Bliskim Wschodzie". Tym samym, terminem początkowym jest więc moment wybuchu konfliktu na Bliskim Wschodzie i związane z tym zakłócenia przepływów handlowych spowodowane zamknięciem cieśniny Ormuz, które przyczyniły się do wzrostu cen nawozów. Stąd też w rozporządzeniu określono początkowy termin kwalifikowalności wniosków na 1 marca br.

Niezależnie od powyższego MRiR zwróciło się do Komisji Europejskiej z prośbą o wyjaśnienie czy państwa członkowskie mają dowolność w określaniu początku okresu, w jakim mają być wydane faktury stanowiące podstawę rozliczenia kosztów. Komisja podkreśliła, że wybuch kryzysu na Bliskim Wschodzie stanowi zdarzenie wywołujące wzrost kosztów kwalifikujących się do wsparcia, a zatem każdy wzrost kosztów kwalifikuje się do wsparcia tylko wtedy, gdy wynika z wybuchu kryzysu na Bliskim Wschodzie. Mając na uwadze powyższe, w obecnie obowiązujących ramach prawnych, początek okresu kwalifikowalności nie mógł zostać zmieniony.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

Odnosząc się zaś do końcowego okresu kwalifikowalności i zgłoszonego postulatu objęcia pomocą zakupów nawozów dokonanych do 31 sierpnia br., informuję, że został on uwzględniony.

W celu rekompensaty strat ekonomicznych poniesionych przez rolników w związku z wysokimi kosztami oleju napędowego, Polska wraz z innymi państwami członkowskimi UE zwróciły się do Komisji o uruchomienie dodatkowych środków finansowych na wsparcie rolników. W odpowiedzi na oczekiwania państw członkowskich z końcem lipca br. opublikowano ww. rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2026/1894 z dnia 27 lipca 2026 r. (1), w którym Polsce przyznano 66,633 mln EUR.

Na podstawie tych przepisów podjęte zostały prace nad nadzwyczajnym mechanizmem wsparcia, co oznaczało przygotowanie i przyjęcie odpowiednich przepisów krajowych. Wsparcie będzie oparte o ww. fundusze unijne, a zgodnie z art. 2 tego rozporządzenia państwa członkowskie mogą udzielić dodatkowego wsparcia krajowego do wysokości maksymalnie 200% odpowiadającej kwocie określonej dla każdego państwa członkowskiego.

Przepisy dotyczące dodatkowej pomocy na dofinansowanie zakupu oleju napędowego w wysokości 0,52 zł/l, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 2026 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z udzielaniem nadzwyczajnego wsparcia finansowego dla rolników dotkniętych znacznym wzrostem cen nawozów i oleju napędowego spowodowanym kryzysem na Bliskim Wschodzie w 2026 r. (2).

Ad 2. Zapewnienie możliwości rozwoju gospodarstw rolnych w związku z reformą planowania przestrzennego.

Reforma planowania przestrzennego została wprowadzona w celu zakończenia chaosu urbanistycznego oraz ograniczenia niekontrolowanej zabudowy na dowolnych działkach. Zabudowa ta niejednokrotnie powstawała wbrew podstawowym zasadom ładu przestrzennego, w tym bez jakichkolwiek powiazań funkcjonalnych z ukształtowanym już układem urbanistycznym oraz bez efektywnego wykorzystania istniejącej infrastruktury. Głównym celem reformy jest zatem przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni, wspieranie ładu przestrzennego, racjonalne zarządzanie gruntami oraz ograniczenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy, które mają się stać narzędziem uzupełniania zabudowy w miejscach do tego wyznaczonych.

Ponadto z doświadczenia MRiRW wynika, iż decyzje o warunkach zabudowy dotyczące zabudowy mieszkaniowej lub gospodarczej w ramach zabudowy zagrodowej — które obecnie mogą być co do zasady wydawane jedynie na obszarach uzupełnienia zabudowy — były wielokrotnie wykorzystywane przez osoby nieprowadzące działalności rolniczej. Osoby te realizowały na ich podstawie w istocie zabudowę nierolniczą, co prowadziło do nieuzasadnionej i niezgodnej z przepisami fragmentaryzacji otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W tym kontekście wprowadzanie przepisów, zgodnie z którymi nie będą wymagać zgodności z postanowieniami planów ogólnych inwestycje związane z tworzeniem i rozwojem rodzinnych gospodarstw rolnych, a także wprowadzanie rozwiązania przejściowego umożliwiającego gminom, które nie uchwaliły jeszcze planu ogólnego, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, na zasadach zapewniających

ciągłość procesów inwestycyjnych, do czasu zakończenia procedury planistycznej, jest sprzeczne z głównym celem reformy i może prowadzić do pogłębienia istniejących problemów planistycznych. Działania takie osłabiają skuteczność nowych regulacji i mogą w praktyce prowadzić do dalszej fragmentaryzacji przestrzeni. Ponadto wprowadzanie przepisów przejściowych osłabi motywację gmin do terminowego zakończenia prac nad uchwalaniem planów ogólnych i opóźni uporządkowanie ładu przestrzennego w kraju.

Jednocześnie należy podkreślić, że wprowadzona reforma planowania przestrzennego, nie ogranicza rozwoju działalności rolniczej. Obowiązujące przepisy umożliwią natomiast skuteczniejszą ochronę ładu przestrzennego i zabezpieczenie otwartych rolniczych przestrzeni produkcyjnych dla efektywnego rolnictwa. Istotne jest, aby przede wszystkim sami rolnicy brali czynny udział w pracach nad projektami planów ogólnych, tak aby zabezpieczać możliwość rozwoju swoich aktywnych gospodarstw rolnych, ponieważ zarówno miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jak i decyzje o warunkach zabudowy będą musiały być zgodne z ustaleniami planów ogólnych.

Ponadto MRiRW opiniując plany ogólne gmin, w szczególności zwraca uwagę na stworzenie właściwych warunków do rozwoju siedlisk i infrastruktury rolniczej. Uwagi zgłaszane do przedkładanych projektów planów ogólnych dotyczą najczęściej zbyt małego areału stref SZ i SR, co może uniemożliwiać rozbudowę istniejących gospodarstw rolnych. Ponadto MRiRW zwraca uwagę na wprowadzanie w planach ogólnych zbyt niskich parametrów dopuszczalnej wysokości zabudowy dla stref SZ i SR.

Oprócz tego MRiRW skierowało do Ministerstwa Rozwoju i Technologii (MRIT) pismo z prośbą o uwzględnienie budynków z rodzaju 108 według Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), tj. budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa, w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (3). Takie rozwiązanie pozwoli na wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy (OUZ) w granicach aktywnych gospodarstw rolnych, które posiadają większą ilość zabudowy związaną z prowadzonym gospodarstwem rolnym. W konsekwencji rozwój zabudowy w tych gospodarstwach będzie możliwy w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

Z uwagi na powyższe informuję, że MRiRW oczekuje na stanowisko MRiT w celu wypracowania wspólnego podejścia do planowania przestrzennego na obszarach wiejskich, tak aby rozwój istniejących gospodarstw rolnych odbywał się bez przeszkód, z jednoczesnym poszanowaniem ładu przestrzennego.

Ad 3. Podjęcie działań na rzecz wprowadzenia powszechnych ubezpieczeń rolniczych od ryzyk związanych z prowadzeniem działalności rolniczej oraz ujednolicenia zasad szacowania szkód przez komisje i zakłady ubezpieczeń.

Z dniem 4 sierpnia 2026 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (4) wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (5), która ma na celu zwiększenie dostępności ubezpieczeń upraw rolnych na preferencyjnych warunkach, uproszczenie systemu dopłat do składek ubezpieczenia oraz rozszerzenie katalogu upraw, do których można zastosować dopłaty. Zmiany w ustawie są odpowiedzią na wnioski zgłaszane do

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z trudnościami w dostępie do preferencyjnego ubezpieczenia upraw rolnych.

Zakłady ubezpieczeń, które podpisały z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi umowy na stosowanie dopłat do składek należnych od producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia, samodzielnie podejmują decyzje w zakresie zawierania umów ubezpieczenia z producentami rolnymi biorąc pod uwagę takie czynniki ryzyka jak: warunki pogodowo-klimatyczne, usytuowanie gospodarstwa rolnego lub wcześniejszą szkodowość. Umowa ubezpieczenia jest umową cywilnoprawną zawieraną dobrowolnie przez obie strony umowy.

Jednocześnie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do zakładów ubezpieczeń, aby w procesie przedstawiania oferty rolnikowi położyć szczególny nacisk na wyjaśnienie wysokości składki, sumy ubezpieczenia i działania franszyzy oraz takie dostosowanie treści umów/polis podpisywanych z producentami rolnymi, aby nie było wątpliwości, co do wielkości należnych składek, sum ubezpieczenia, a w szczególności franszyzy redukcyjnej obowiązującej w danej umowie w odniesieniu do ubezpieczanych upraw, zwierząt i ryzyk.

Ad 4. Odstąpienie od wprowadzenia ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła”.

Na wstępie informuję, że 18 września br. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przyjął zmiany w Planie na kampanię 2027. Dotyczyć one będą rolników utrzymujących bydło (wprowadzenie nowego ekoschematu niskoemisyjnego), rolników korzystających dotąd z ryczałtowej płatności dla małych gospodarstw oraz rolników korzystających z płatności dobrostanowej w wariancie dla tuczników.

Odnosząc się zaś do postulatu nr 4 uchwały KRIR dotyczącego odstąpienia od wprowadzenia ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła”, należy podkreślić, że utworzenie nowego ekoschematu jest odpowiedzią na rosnące wymagania związane z łagodzeniem zmian klimatu oraz potrzebę wsparcia gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą, które w szczególnym stopniu odczuwają presję związaną z tymi wymaganiami. W kontekście wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska oraz biorąc pod uwagę, że produkcja zwierzęca jest fundamentem europejskiego bezpieczeństwa żywnościowego oraz żywotności obszarów wiejskich bardzo ważne jest bieżące wsparcie tego sektora poprzez dopłaty i programy modernizacyjne.

Celem ekoschematu jest ukierunkowanie wsparcia na sektor produkcji zwierzęcej oraz promocję zrównoważonej i konkurencyjnej produkcji. Dzięki wprowadzeniu ww. płatności niskoemisyjnej rolnicy otrzymają zachętę finansową do podejmowania działań, które przyczynią się do ograniczenia emisji metanu w produkcji bydła.

Jednocześnie planuje się m.in., że beneficjenci Płatności dla małych gospodarstw, pierwszy raz w okresie realizacji Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, będą mogli ubiegać się o płatności w ramach ekoschematów. Oznacza to zmianę dotychczasowego podejścia, zgodnie z którym Płatność dla małych gospodarstw zastępowała wszystkie rodzaje płatności bezpośrednich, w tym ekoschematy, a tym samym nie było możliwości łączenia tych form wsparcia. W rezultacie gospodarstwa, które w większym stopniu przyczyniają się do osiągania celów środowiskowo-klimatycznych, poprzez realizowanie ekoschematów, uzyskają wyższe wsparcie.

Wprowadzenie tego rozwiązania będzie wiązało się z koniecznością odpowiedniego dostosowania stawki Płatności dla małych gospodarstw, z uwzględnieniem faktu, że gospodarstwa te będą mogły również ubiegać się o wsparcie w ramach ekoschematów. W związku z powyższym konieczne będzie także proporcjonalne dostosowanie wysokości planowanej stawki PWD. Wygospodarowane w ten sposób środki będą mogły zostać przeznaczone na finansowanie nowego ekoschematu „Niskoemisyjna produkcja bydła", a w przypadku ewentualnego niewykorzystania środków w ramach ww. ekoschematu zasilą one kopertę płatności dobrostanowej, w związku z czym pozostaną ciągle dostępne dla sektora produkcji zwierzęcej.

Powyższe zmiany zostaną wdrożone po uzyskaniu pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej i będą obowiązywały w kampanii 2027 r.

Ad 5. Zapewnienie przepustowości polskiej infrastruktury eksportowej.

W segmencie zbóż roczne zdolności przeładunkowe polskich portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej wynoszą około 12 mln ton. W 2025 r. drogą morską wyeksportowano z Polski około 4,8 mln ton zbóż, natomiast w okresie od stycznia do lipca br. eksport ten osiągnął poziom około 3,1 mln ton.

W Polsce bezterminowo obowiązuje krajowy zakaz importu wybranych produktów rolnych z Ukrainy, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z 15 września 2023 r. (6). Zakaz importu obejmuje pszenicę, kukurydzę, nasiona rzepaku i słonecznika oraz wybrane produkty z ich przetwórstwa (otręby, śruty, makuchy, mąka pszenna). Zgodnie z ww. rozporządzeniem dozwolony jest jedynie tranzyt tych produktów przez terytorium RP.

Towary objęte zakazem mogą wjechać do Polski wyłącznie w procedurze tranzytu realizowanej pod dozorem celnym, pod warunkiem, że tranzyt zakończy się w portach morskich w Gdańsku, Gdyni, Świnoujściu, Szczecinie lub Kołobrzegu lub poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Produkty zakazowe pod ścisłym nadzorem KAS są wywożone poza Polskę lub do ww. portów morskich celem eksportu do krajów trzecich.

Tranzyt towarów objętych zakazem z Ukrainy przez Polskę od stycznia do 17 października 2026 r. wyniósł 1,04 mln ton, z czego ok. połowa realizowana jest przez porty morskie.

Problemy logistyczne w Basenie Morza Czarnego spowodowały wzrost światowych cen zbóż oraz zwiększone zainteresowanie importerów zakupami pszenicy z krajów UE, w tym z Polski.

Resortem właściwym w zakresie rozmów ze stroną ukraińską w sprawie tranzytu ukraińskich produktów rolnych przez terytorium Polski jest Ministerstwo Infrastruktury. MRiRW nie prowadzi rozmów dwustronnych w tym zakresie z naszymi odpowiednikami z UA.

Resort rolnictwa monitoruje sytuację w związku ze wstrzymaniem eksportu ukraińskiego ziarna przez porty czarnomorskie.

Ad 6. Zapewnienie rolnikom dostępu do niskooprocentowanych kredytów płynnościowych i konsolidacyjnych.

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 października 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji

niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (7), umożliwiono m.in. pomoc finansową producentowi rolnemu będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia 2022/2472 na sfinansowanie jego zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez niego działalności rolniczej nie później niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego, w związku ze spadkiem jego przychodów o co najmniej 30% spowodowanym:

1) powstaniem w roku złożenia tego wniosku lub w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku szkód w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem:
   a) gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały oszacowane przez komisję i które wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły te szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, lub
   b) suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały obliczone za pomocą publicznej aplikacji i wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok wystąpienia suszy, albo
2) powstaniem w siedzibie stada w roku złożenia tego wniosku lub w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku szkód spowodowanych wystąpieniem chorób, jeżeli producent rolny przestrzegał zakazów i nakazów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 29 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt, albo
3) spadkiem cen produktów rolnych w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku w stosunku do cen tych samych produktów rolnych w roku wcześniejszym.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą nie mogą przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych i wynosić więcej niż 3 mln zł na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej będące mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia 2022/2472.
Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w wysokości 3%, przez Agencję – w pozostałej części.

Powyższe przepisy wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Pomoc udzielana producentom rolnym musi być zgodna z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi pomocy publicznej, w tym:

a) wytycznymi w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich ((2022/C 485/01) (8) oraz
b) rozporządzeniem Komisji (UE) 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (9),
c) albo pomoc musi być udzielana w formule de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (10).

W świetle powyższych przepisów pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów na spłatę zobowiązań może być udzielana wyłącznie w formule pomocy de minimis.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2026/1894 z dnia 27 lipca 2026 r. w sprawie udzielenia nadzwyczajnego wsparcia finansowego rolnikom dotkniętym szczególnymi problemami mającymi wpływ na ich rentowność, wynikającymi z kryzysu na Bliskim Wschodzie (Dz. Urz. UE L 2026/1894 z 29.07.2026).
(2) Dz. U. z 2026 r. poz. 1278.
(3) Dz. U. z 2024 r. poz. 729.
(4) Dz. U. z 2026 r. poz. 965.
(5) Dz. U. z 2025 r. poz. 251.
(6) Dz. U. z 2023 r. poz. 1898.
(7) Dz. U. z 2026 r. poz. 1327.
(8) Dz. Urz. UE.C Nr 485, str. 1.
(9) Dz. Urz. UE L Nr 327, str. 1.
(10) Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 9, z późn. zm.

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych